

ÇAĞDAŞ TÜRKİYE YOLUNDA ADIMLAR

Siyasi Alanda Yapılan İnkılaplar

Millî egemenliği güçlendirmek ve ülke yönetimindeki çift başlılığı önlemek için **1 Kasım 1922** tarihinde **Saltanat** kaldırıldı.

13 Ekim 1923 tarihinde coğrafi ve tarihî özelliklerinden dolayı **Ankara başkent** oldu.

3 Mart 1924 tarihinde **Halifelik** kaldırıldı. Laik düzene geçiş sağlandı.

29 Ekim 1923'te **Cumhuriyet** ilan edilerek devletin yönetim şekli belirlendi. Kabine sistemine geçildi.

Devletçi ekonomiyi benimseyen **Cumhuriyet Halk Partisi, Terakkiperver Cumhuriyet Partisi** ve serbest ekonomiyi benimseyen **Serbest Cumhuriyet Partisi** kuruldu.

Türk kadınına;
• 1930'da **belediye** seçimlerine katılma,
• 1933'te **muhtar** seçilme,
• 1934'te **milletvekili** seçilme hakkı verildi.

Eğitim - Kültür Alanındaki İnkılaplar

Türk Dil Kurumu ve **Türk Tarih Kurumu** kurularak millî kültürün geliştirilmesi amaçlanmıştır.

1 Kasım 1928'de **Harf İnkılabı** yapılarak okuma yazma kolaylaştırıldı.

3 Mart 1924 tarihinde **Tevhidi Tedrisat Kanunu** çıkarılarak medreseler kapatıldı. Bütün okullar MEB'e bağlandı. Kültürel birlik sağlandı.

İsviçreli Bilim İnsanı **Malche'nin** görüşleri doğrultusunda üniversite reformu yapıldı. Darülfünun kapatıldı. İstanbul Üniversitesi açıldı.

Millet Mektepleri açılarak 16 - 45 yaş aralığındaki halka okuma yazma öğretildi.

10. Yıl Nutku

1933 yılında, Cumhuriyet'in 10. yılında, **Atatürk'ün** Ankara'da yaptığı ünlü konuşmadır.

Ulu Önder Atatürk "**Ne mutlu Türk'üm diyene!**" sözleriyle konuşmasını bitirmiştir.

Cumhuriyet'in ilk on senesinde yapılan çalışmalar anlatılmıştır.

Büyük Nutuk

Atatürk, yaptığı çalışmaları halka anlatabilmek için kaleme almıştır.

Birçok dile çevrilmiş **evrensel** bir eserdir.

1919 - 1927 yılları arasındaki olayları kapsar.

Sosyal ve Toplumsal Alanda Yapılan İnkılaplar

Soyadı Kanunu ile resmî işlerde karışıklık çıkması önlenmiştir. Halk arasındaki ayrıcalıklara son verilmiştir.

Saat ve ölçülerde değişiklik yapıp hafta tatili pazar gününe alınarak Avrupa ülkeleriyle uyum amaçlanmıştır. Yurt içindeki uygulamalarda birlik sağlanmıştır.

Tekke, zaviye ve türbeler kapatılarak halkın dinî duygularının istismar edilmesi önlenmiştir.

Şapka Kanunu çıkarılarak kılık ve kıyafet düzenlemesi yapılmıştır. Toplumsal kaynaşma sağlanmış ve Türk milleti çağdaş bir görünüme kavuşmuştur.

Ekonomi Alanında Yapılan İnkılaplar

Aşar vergisi kaldırılarak köylünün ekonomik durumu iyileştirildi. Yerli malı kullanımı özendirildi.

Tarım Kredi Kooperatifleri ve Atatürk Orman Çiftliği kuruldu. Sümerbank, İş Bankası ve MTA kuruldu.

Beş yıllık kalkınma planları hazırlandı. Sanayinin gelişmesi için **Teşvik-i Sanayi Kanunu**, Türk denizciliğinin millileşmesi için **Kabotaj Kanunu** çıkarıldı.

Türkiye **İktisat Kongresi** İzmir'de toplandı. **Misak-i İktisadi** adlı bir belge kabul edildi.

Sağlık - Spor - Sanat Alanındaki İnkılaplar

• **Çocuk Esirgeme Kurumu** kuruldu.
• **Kızılay Cemiyeti** kuruldu.

Türkiye İdman Cemiyeti kuruldu. Paris Olimpiyatlarına sporcu gönderildi.

Umumi Hıfzısıhha Kanunu çıkarıldı. Serum üretildi. Veremle mücadele dernekleri kuruldu.

Resim Heykel Müzesi, Musiki Muallim Mektebi ve **Türk İnkılap Sergisi** açıldı.

Rejim Karşıtı İsyanlar ve Olaylar

Cumhuriyet'i yıkmak isteyen **Şeyh Said** doğuda isyan çıkardı. Bu isyan bastırıldı. **Takrir-i Sükûn Kanunu** çıkarıldı. İstiklal Mahkemeleri kuruldu. **Terakkiperver Cumhuriyet Partisi** kapatıldı.

Mustafa Kemal Paşa'ya İzmir gezisi sırasında suikast planlandı. Bu suikast girişimi önceden haber alınarak önlemler alındı.

Rejim karşıtları Mene-men'de bir isyan çıkardı. Öğretmen Asteğmen Kubilay şehit edildi. Bu isyan bastırıldı. İsyancılar yargılandı. Çok partili hayata geçiş denemelerine ara verildi.

Hukuk Alanında Yapılan İnkılaplar

1921 Anayasası (Teşkilat-ı Esasiye) kabul edildi. **Egemenlik millete** verildi. **Güçler birliği** ilkesi uygulandı.

Eşitlikçi ve çağın ihtiyaçlarına yanıt verdiği için **İsviçre Medeni Kanunu** alındı. Türk kadınına sosyal haklar tanındı.

1961 ve 1982 Anayasaları hazırlandı.

1924 Anayasası kabul edildi. En uzun süre yürürlükte kalan anayasadır. **1928** yılında "**Devletin dini İslam'dır.**" maddesi anayasadan çıkarılmıştır. Atatürk ilkeleri **1937** yılında anayasaya eklenmiştir.

İtalya'dan **Ceza Kanunu**, Almanya'dan **Ticaret Kanunu** ve İsviçre'den **Borçlar Kanunu** alınmıştır.